

Social-, Bolig- og
Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

29. august 2023

Resultatet af Ankestyrelsens gennemgang af kommunalbestyrelsernes behandling af danmarkskortet 2022

J.nr. 22-23792

1. Indledning

Ankestyrelsen-
7998 Statsservice

Med aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025 indgået i november 2021, er der afsat midler til at styrke borgernes retssikkerhed.

Tel +45 3341 1200

Aftalen indeholder konkret en retssikkerhedspakke med en lang række initiativer, som Ankestyrelsen og Socialstyrelsen har igangsat.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Ankestyrelsen gennemfører som del heraf en fokuseret indsats på handicapområdet i perioden 2022-2025. Styrelsen undersøger blandt andet, om kommunerne overholder lovgivningen om Social-, Bolig- og Ældreministeriets danmarkskort over omgørelsesprocenter på socialområdet (herefter danmarkskortet).

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsen har nu gennemgået samtlige kommuners behandling af og opfølgning på danmarkskortet 2022 (med omgørelsesprocenter fra 2021).

2. Sammenfatning

Resultatet af Ankestyrelsens gennemgang af samtlige 98 kommuners behandling af og opfølgning på danmarkskortet 2022 er følgende:

- I 85 kommuner har danmarkskortet for 2022 været på dagsorden på et kommunalbestyrelsesmøde inden udgangen af 2022, og kommunalbestyrelsen har forholdt sig til behovet for en handlingsplan. Disse kommuner har fået besked om, at

Ankestyrelsen ikke foretager sig yderligere i anledning af gennemgangen af kommunernes behandling af og opfølgning på danmarkskortet 2022, men vejledes i forhold til en række vigtige opmærksomhedspunkter til brug for den kommende behandling af danmarkskortet 2023 på det sociale område (omgørelsesprocenter fra 2022).

- Seks kommuner ses ikke på grundlag af de indsendte referater og øvrigt materiale at have taget stilling til spørgsmålet om udarbejdelse af en handlingsplan. Disse seks kommuner er blevet pålagt at tage stilling til spørgsmålet om udarbejdelse af handlingsplan på det førstkommende kommunalbestyrelsesmøde og meddele Ankestyrelsen resultatet heraf. Ankestyrelsen følger op på, at behandlingen finder sted.
- Fem kommuner har behandlet danmarkskortet for sent. De har fået et særskilt brev fra Ankestyrelsen, hvori fristen for behandlingen af danmarkskortet er indskærpet.
- To af de kommuner, der har vurderet, at der ikke er behov for at udarbejde en handlingsplan, har Ankestyrelsen pålagt at udarbejde en handlingsplan inden tre måneder.

Nedenfor under punkt 4 redegøres nærmere for Ankestyrelsens vurdering af kommunernes behandling af danmarkskortet efter reglerne i retssikkerhedslovens § 79 b.

3. Baggrund

Kommunerne har siden 2018 været forpligtet til at behandle resultatet af årets version af Social-, Bolig- og Ældreministeriets danmarkskort på et kommunalbestyrelsesmøde. Det fremgår af retssikkerhedslovens § 79 b, stk. 1.

Ved lov nr. 912 af 21. juni 2022, der trådte i kraft den 1. juli 2022, blev bl.a. kravene til kommunernes behandling af danmarkskortet skærpet, idet kommunalbestyrelserne fremadrettet nu også skal tage stilling til, hvorvidt der er behov for at udarbejde en handlingsplan til styrkelse af den juridiske kvalitet i kommunernes sagsbehandling.

I forbindelse med lovændringen fik Ankestyrelsen hjemmel til at pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan til styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen, hvis kommunalbestyrelsen ikke

selv har truffet beslutning herom, og omgørelsesprocenterne på socialområdet og Ankestyrelsens øvrige kendskab til sagsbehandlingen i kommunen tilsiger det. Det fremgår af retssikkerhedslovens § 79 b, stk. 2, og 3.

Den 13. september 2022 sendte Ankestyrelsen et brev til alle 98 kommuner. I brevet vejledte Ankestyrelsen kommunerne om de nye skærpede regler for behandlingen af danmarkskortet og bad kommunerne om at indsende referatet fra det kommunalbestyrelsesmøde, hvor danmarkskortet 2022 var blevet behandlet. Samtidig bad Ankestyrelsen kommunalbestyrelserne oplyse, om de havde besluttet at udarbejde en handlingsplan.

På baggrund af de indkomne svar fra kommunerne, har Ankestyrelsen nu færdiggjort gennemgangen af kommunernes behandling af og opfølgning på danmarkskortet 2022 i forhold til, om behandlingen er foregået i overensstemmelse med lovgivningen, herunder om behandlingen har fundet sted på et møde i kommunalbestyrelsen, og om den enkelte kommune – når det måtte være relevant – har udarbejdet en handlingsplan på baggrund af danmarkskortet.

Nedenfor følger en gennemgang af de enkelte krav og forudsætninger, der følger af retssikkerhedslovens § 79 b samt de observationer, som Ankestyrelsen har gjort sig i forbindelse med gennemgangen af svarene fra kommunerne. Derudover er der en beskrivelse af Ankestyrelsens opfølgning herpå og det videre forløb:

4. Kravene til behandling af og opfølgning på danmarkskortet samt Ankestyrelsens vurderinger og opfølgning

- *Kravet om at kommunalbestyrelsen skal behandle danmarkskortet på et møde*

Kommunalbestyrelsen skal behandle *danmarkskortet* på et møde. Det fremgår af retssikkerhedslovens § 79 b, stk. 1.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at formålet med bestemmelsen samlet er at sikre politisk fokus på og ansvar for kvaliteten i sagsbehandlingen i kommunerne. Det fremgår endvidere, at der foreslås et delegationsforbud i forhold til kommunalbestyrelsens behandling af danmarkskortet, dvs. at kommunalbestyrelsen ikke kan overlade behandlingen til et udvalg.

Ankestyrelsen har ved sin gennemgang konstateret, at stort set alle kommuner har haft danmarkskortet på dagsordenen til et kommunalbestyrelsesmøde i 2022. Ankestyrelsen har fulgt særskilt op over for de kommuner, der ikke har haft det.

- *Forudsætningen om en aktiv politisk drøftelse*

Det fremgår af forarbejderne til § 79 b, stk. 1, at i og med, at danmarkskortet skal behandles i den enkelte kommunalbestyrelse, vil der skulle ske en aktiv politisk drøftelse af, om kommunens omgørelsesprocent er tilfredsstillende, eller om der bør iværksættes tiltag til forbedringer af kvaliteten i sagsbehandlingen. Herudover fremgår det, at forslaget bygger på den forventning, at kommunalbestyrelsen gennem arbejdet med danmarkskortet får større opmærksomhed på sagsbehandlingen på socialområdet, og derfor vil træffe foranstaltninger til at forbedre denne.

Som ovenfor anført, kan Ankestyrelsen overordnet konstatere, at stort set alle kommuner i 2022 har haft danmarkskortet på dagsordenen til et kommunalbestyrelsesmøde.

På baggrund af kommunernes referater og øvrigt materiale fra de kommunalbestyrelsesmøder, hvor danmarkskortet har været på dagsordenen, kan Ankestyrelsen imidlertid konstatere, at referaterne er udformet meget forskelligt og i en række tilfælde uklart i forhold til forudsætningen om, at der på kommunalbestyrelsesniveau skal ske en aktiv politisk drøftelse af danmarkskortet.

Hvis danmarkskortet alene er sat på dagsordenen som fx et orienteringspunkt, er det ikke tydeligt, at der har fundet en aktiv politisk drøftelse af danmarkskortet sted, medmindre dette fremgår af referatet fra det pågældende kommunalbestyrelsesmøde.

Ankestyrelsen har derfor i forbindelse med tilbagemeldingen til kommunerne vejledt om, at det er en forudsætning, at der sker en aktiv politisk drøftelse af danmarkskortet på et kommunalbestyrelsesmøde, og at det er ikke tilstrækkeligt, at der sker en aktiv politisk drøftelse af danmarkskortet i et af de stående udvalg, fx et socialudvalg.

Ankestyrelsen har i forlængelse heraf vejledt om, at det bør fremgå klart af referatet fra kommunalbestyrelsens behandling af danmarkskortet, at der har været (mulighed for) en aktiv drøftelse af danmarkskortet, og ikke alene af spørgsmålet om behovet for udarbejdelse af handlingsplan.

- *Danmarkskortets tre dele*

Danmarkskortet over omgørelsesprocenter består af et overordnet kort med omgørelsesprocenter på hele socialområdet, og to underliggende kort med delmængder af det overordnede kort (omgørelsesprocenter på hhv. børnehandicapområdet og voksenhandicapområdet).

Henset til formålet med § 79 b, stk. 1, må det lægges til grund, at en behandling af danmarkskortet bør omfatte både det overordnede kort, og de underliggende børne- og voksenhandicapkort.

Ankestyrelsen kan i forbindelse med gennemgangen konstatere, at nogle kommunalbestyrelser har behandlet alle tre dele af danmarkskortet, mens andre kommuner alene har behandlet det overordnede kort eller et eller begge underliggende kort.

Ankestyrelsen har derfor i forbindelse med tilbagemeldingen til kommunerne vejledt om, at det er alle tre dele af danmarkskortet, der skal drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen.

- *Forudsætningen om sammenligning med de andre kommuner*

Danmarkskortet over omgørelsesprocenter på socialområdet består af sammenstillinger af kommuners tal og data på socialområdet, herunder landsgennemsnittet for omgørelsesprocenter på socialområdet.

Det fremgår af forarbejderne til retssikkerhedslovens § 79 b, stk. 2, at kommunalbestyrelsen ved stillingtagen til, om der er behov for en handlingsplan, vil skulle tage udgangspunkt i danmarkskortet, dvs. i Ankestyrelsens omgørelsesprocenter for afgørelser truffet af kommunen på socialområdet set i forhold til andre kommuner.

På grundlag af flere kommuners referater og øvrigt materiale fra det kommunalbestyrelsesmøde, hvor danmarkskortet har været på dagsordenen, kan Ankestyrelsen konstatere, at det i en række tilfælde ikke fremgår klart af referatet, om man på kommunalbestyrelsesniveau har forholdt sig til kommunens omgørelsesprocenter set i forhold til andre kommuner.

Nogle forvaltninger ses i mødematerialet at have opsat tabeller til sammenligninger, mens andre forvaltninger i materialet linker direkte til danmarkskortet. Endelig ses nogle kommuner ikke at have holdt kommunens omgørelsesprocenter op mod landsgennemsnittet, men alene mod nabokommunernes omgørelsesprocenter.

Ankestyrelsen har derfor i forbindelse med tilbagemeldingen til kommunerne vejledt om, at kommunalbestyrelsens drøftelse af

danmarkskortet skal omfatte omgørelsesprocenter for afgørelser truffet af kommunen på socialområdet set i forhold til andre kommuner.

- *Kravet om behandling inden for det år, hvor danmarkskortet offentliggøres*

Kommunalbestyrelsen skal behandle danmarkskortet inden udgangen af det år, hvor danmarkskortet offentliggøres, jf. retssikkerhedslovens § 79 b, stk. 1.

Ankestyrelsen kan konstatere, at langt de fleste kommuner har behandlet danmarkskortet inden for denne frist. Der er imidlertid fem kommuner, der ikke har behandlet kortet på et møde i kommunalbestyrelsen inden for fristen. Ankestyrelsen har i breve til de pågældende kommuner indskærpet fristen for behandlingen af danmarkskortet.

- *Kravet om stillingtagen til handlingsplan (opfølgning)*

Kommunalbestyrelsen skal *altid* tage stilling til, om der som følge af kommunens omgørelsesprocenter i danmarkskortet skal udarbejdes en handlingsplan. Det fremgår af retssikkerhedslovens § 79 b, stk. 2. Dette krav gælder, uanset om kommunens omgørelsesprocenter ligger højere eller lavere end andre kommuner.

Langt størstedelen af kommunalbestyrelserne har taget stilling til spørgsmålet om handlingsplan.

Der er imidlertid seks kommuner, hvor det hverken på baggrund af referatet eller øvrigt materiale kan udledes, at kommunalbestyrelsen har taget stilling til behovet for at udarbejde en handlingsplan, som loven foreskriver.

Ankestyrelsen har fulgt særskilt op over for disse seks kommuner og bedt dem om at sørge for, at kommunalbestyrelsen tager stilling til, om der skal udarbejdes en handlingsplan og meddele resultatet af kommunalbestyrelsens behandling til Ankestyrelsen.

- *Ankestyrelsens mulighed for at pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan*

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 79 b, stk. 3, at Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan til

styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen, hvis kommunalbestyrelsen ikke selv har truffet beslutning herom, og kommunens omgørelsesprocenter på socialområdet og Ankestyrelsens øvrige kendskab til sagsbehandlingen i kommunen tilsiger det. Ankestyrelsen fastsætter en frist for udarbejdelse af handlingsplanen.

Ankestyrelsen har pålagt kommunalbestyrelserne i to af de kommuner, der har vurderet, at der ikke er behov for at udarbejde en handlingsplan, at udarbejde en handlingsplan. Ankestyrelsen har i forhold til de to kommuner blandt andet konstateret, at omgørelsesprocenterne er højere end landsgennemsnittet, at der er tale om en vis klagesagsvolumen, og at der ikke ses at foreligge oplysninger om relevante, konkrete initiativer, der allerede er iværksat, og som gør det overflødigt at udarbejde en handlingsplan.

Ankestyrelsen har på denne baggrund vurderet, at der i de to kommuner er behov for at udarbejde en handlingsplan til styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen. Styrelsen har bedt de to kommuner udarbejde en handlingsplan inden for en frist på tre måneder.

5. Kommende behandlinger af danmarkskortet 2023 på socialområdet (omgørelsesprocenter fra 2022)

Ankestyrelsen har sendt brev ud til samtlige kommuner om kommunalbestyrelsens behandling af og opfølgning på danmarkskortet 2023.

I brevet har Ankestyrelsen - med baggrund i styrelsens gennemgang af kommunernes behandling af og opfølgning på danmarkskortet 2022 (omgørelsesprocenter fra 2021) - angivet de krav og forudsætninger for kommunalbestyrelsernes behandling af og opfølgning på danmarkskortet, som kommunerne skal være opmærksomme på, når danmarkskortet 2023 behandles (omgørelsesprocenter 2022).

Ankestyrelsen har samtidig meddelt, at styrelsen i 2024 vil foretage en ny gennemgang af samtlige kommunalbestyrelseres behandling af og opfølgning på danmarkskortet 2023. Ankestyrelsen har i den forbindelse bedt kommunerne om at indsende referater af kommunalbestyrelsens behandling af danmarkskortet for 2023 senest den 31. januar 2024.

Ankestyrelsen vil afholde to webinarer i efteråret 2023 for kommunerne. Webinarerne har til formål at klæde kommunerne på til at behandle

danmarkskortet korrekt med udgangspunkt i resultaterne fra indeværende års gennemgang.

Venlig hilsen

Cathrine Due Billing